

Asia: VN/11289/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi merituulivoiman kiinteistö- ja tuloverotusta koskevaksi lainsäädännöksi

1. Lakiehdotusten tarve ja tavoitteet

Kommenttinne lakiehdotusten tarpeesta ja tavoitteista. Voitte tässä yhteydessä esittää myös näkemyksenne vaikutusarvioinnista sekä yksilöidä näkemyksiänne ehdotusten hyödyistä ja haitoista.

Kiitämme mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi merituulivoiman kiinteistö- ja tuloverotusta koskevaksi lainsäädännöksi. Pidämme hallituksen esitystä tärkeänä ja oikeansuuntaisena askeleena kohti merituulivoiman investointiympäristön parantamista. Kiitämme myös ehdotusten tavoitetta yhdenmukaistaa verotusta Suomen aluevesillä ja Suomen talousvyöhykkeellä. Kiitämme tavoitetta saattaa merituulivoimaloiden verotus neutraaliksi maatuulivoimaloiden kanssa keventämällä merituulivoimaloiden kiinteistöverotusta.

Pidämme hallituksen esityksessä esitettyä arviota kiinteistöverotuksen vaikutuksista merituulivoimainvestointeihin pääosin realistisena. On kuitenkin tärkeää korostaa, että kiinteistöveron tasolla ja rakenteella on merkittävä vaikutus investointien ajoitukseen, kannattavuuteen ja toteutettavuuteen, erityisesti talousvyöhykkeellä, jossa hankkeet ovat teknisesti ja taloudellisesti vaativampia. Elinkaaren aikainen verorasitus voi vaikuttaa merkittävästi hankkeiden investointipäätöksiin.

Kannatamme esityksessä ehdotettua arvostusmallia, joka lieventää verorasitusta suhteessa aiempaan. Tämä on tärkeä signaali sijoittajille ja parantaa Suomen kilpailukykyä suhteessa muihin Itämeren maihin. On kuitenkin syytä arvioida, onko 35 %:n veropohja edelleen liian korkea suhteessa merituulivoiman erityisiin kustannus- ja riskiprofiileihin.

Pidämme erittäin myönteisenä, että kiinteistövero tulee maksettavaksi vasta rakentamisvaiheessa ja nousee valmiusasteen mukaan. Tämä lieventää kassavirtapainetta ja tukee hankkeiden rahoitusrakenteen hallintaa.

Ehdotamme, että kiinteistöverotuksen vaikutuksia merituulivoimainvestointeihin seurataan systemaattisesti ja että sääntelyä ollaan valmiita tarkentamaan, mikäli verorasitus osoittautuu esteeksi hankkeiden toteutumiselle, kuten nyt on käynyt.

2. Kiinteistöveropohja Suomen talousvyöhykkeellä

Kommenttinne kiinteistöveropohjan laajentamisesta Suomen talousvyöhykkeelle.

Selkeä ja kohtuullinen verotus on keskeinen osa ennakoitavaa ja vakautta tarjoavaa investointiympäristöä. Kun verotus on läpinäkyvää ja ennustettavaa, Suomi näyttäytyy kansainvälisille sijoittajille ja teollisille toimijoille uskottavana ja houkuttelevana kohteena pitkäjänteisille merituulivoimainvestoinneille.

Esityksessä ehdotettu veropohjan laajentaminen varmistaa, että merituulivoimahankkeita kohdellaan verotuksellisesti yhdenvertaisesti riippumatta siitä, sijaitsevatko ne Suomen aluevesillä vai talousvyöhykkeellä. Olemme kuitenkin huolissamme verotuksen vaikutuksista niiden hankkeiden mahdollisuuksiin toteutua, jotka sijaitsevat kauempana rannikolta ja syvemmällä vesialueilla ja joiden taloudellinen kannattavuus tulee olemaan haastavampaa.

3. Kiinteistöveroprosentit Suomen talousvyöhykkeellä

Kommenttinne veroprosenttien määräytymisestä.

Vaikka keskiarvo on kohtuullinen, merituulivoiman investointikustannukset ovat moninkertaiset maatuulivoimaan verrattuna. Siksi veroprosentin tulisi olla riittävän matala, jotta elinkaaren aikainen verorasitus ei muodostu suhteettomaksi.

On tärkeää, että laskentamalli on läpinäkyvä ja johdonmukainen, jotta hankekehittäjät voivat arvioida verorasituksen tarkasti jo suunnitteluvaiheessa.

4. Kiinteistöveron saajat Suomen talousvyöhykkeellä

Kommenttinne kiinteistöveron jakautumisesta.

Pidämme tärkeänä, että hallituksen esityksessä on huomioitu myös rannikkokuntien rooli ja esitetty 20 %:n jako-osuus kiinteistöverotuloista kunnille. Tämä on askel oikeaan suuntaan, mutta katsomme, että kuntien osuutta tulisi kasvattaa esimerkiksi 40 prosenttiin, jotta paikallinen hyväksyttävyys ja sitoutuminen merituulivoimahankkeisiin vahvistuvat.

Merituulivoimahankkeet vaikuttavat usein merkittävästi rannikkokuntiin, vaikka itse voimalat sijaitsevat talousvyöhykkeellä. Kuntien alueelle sijoittuvat muun muassa hankkeiden liittymispisteet, huoltoinfrastruktuuri ja satamatoiminnot, ja niihin kohdistuu myös sosiaalisia ja ympäristövaikutuksia. On perusteltua, että kunnat hyötyvät taloudellisesti hankkeista, joihin ne osallistuvat ja joita ne mahdollistavat.

Suurempi kuntien jako-osuus:

- lisääisi paikallista hyväksyntää ja tukea hankkeille,
- kannustaisi kuntia aktiiviseen yhteistyöhön hankekehittäjien kanssa, ja
- vahvistaisi alueellista oikeudenmukaisuutta, erityisesti pienissä ja keskisuurissa kunnissa, joilla on rajalliset verotulot.

Kannatamme myös esityksessä ehdotettua mallia, jossa jako-osuudet kohdistetaan niille kunnille, joilla on maantieteellinen ja toiminnallinen yhteys hankkeeseen. On kuitenkin tärkeää, että jako-osuuden jakoperusteet ovat läpinäkyviä, oikeudenmukaisia ja kannustavat aktiiviseen osallistumiseen.

Lisäksi pidämme tärkeänä, että valtio käyttää verotuotoista saadut varat alueellisesti vaikuttaviin tarkoituksiin, kuten merialueiden infrastruktuuriin, ympäristönsuojeluun ja paikallisten sidosryhmien tukemiseen.

5. Suomen alueellinen määritelmä tuloverolaissa

Kommenttinne ehdotuksesta.

Selkeä alueellinen määritelmä:

- poistaa tulkinnanvaraisuuksia verotuksen soveltamisessa,
- vahvistaa oikeudellista varmuutta hankkeiden suunnittelussa ja rahoituksessa,
- ja parantaa Suomen houkuttelevuutta kansainvälisten sijoittajien silmissä.

Ehdotus tukee myös verokohtelun yhdenmukaisuutta aluevesien ja talousvyöhykkeen välillä. Tämä on tärkeää, jotta hankkeiden sijainti ei vaikuta verotukseen epäjohtonmukaisesti tai syrjivästi.

Hankekehittäjänä ja sijoittajana kannatamme esitystä ja pidämme tärkeänä, että alueellinen määritelmä sisällytetään tuloverolakiin. Tämä luo selkeät ja tasapuoliset pelisäännöt kaikille merituulivoimahankkeille riippumatta niiden sijainnista Suomen merialueella.

6. Merituulivoimaloiden jälleenhankinta-arvot

Kommenttinne ehdotuksesta.

Esityksessä ehdotettu 35 %:n veropohja on selkeä parannus aiempaan 75 %:n tasoon nähden ja tuo merituulivoiman verokohtelua lähemmäs maatuulivoimaa. Kuitenkin katsomme, että esityksessä ehdotettu 35 %:n veropohja ei vielä riittävästi huomioi merituulivoiman erityispiirteitä:

- Investointikustannukset ovat moninkertaiset verrattuna maatuulivoimaan.
- Hankekoot ovat suurempia, ja kehityssykliä pidempiä.
- Teknologiset ja sääolosuhteisiin liittyvät riskit ovat merkittävästi korkeammat.
- Sijainti merellä tuo lisäkustannuksia rakentamiseen, huoltoon ja kantaverkkoon liittämiseen.

Näistä syistä merituulivoiman elinkaaren aikainen kiinteistöverorasitus jää edelleen korkeammaksi suhteessa tuotettuun energiaan verrattuna maatuulivoimaan, vaikka veropohjaa onkin kevennetty.

Esitämme seuraavat muutokset ja täsmennykset esitykseen:

1. Veropohjan alentaminen 25 %:iin. Tämä taso vastaisi paremmin merituulivoiman investointiriskejä ja toisi verokohtelun lähemmäs maatuulivoiman tasoa suhteessa tuotantotehoon ja elinkaarikustannuksiin.
2. Pysyvä sääntely ilman määräaikaaisuutta. Veropohjan kevennys tulisi säätää pysyväksi, jotta investointivarmuus säilyy pitkällä aikavälillä.

Veropohjaa määritelteessä tulisi myös pohtia, voisiko verotus olla kevyempää syvemmillä vesialueilla, jonne rakentaminen on myös huomattavasti kalliimpaa. Kiinteistöverolla ei tulisi rankaista siitä, mikäli merituulivoimaa rakennetaan kauemmas rannasta syvemmillä vesialueille. Näillä alueilla haitalliset ympäristövaikutukset ovat usein vähäisempiä, mutta rakentaminen teknis-taloudellisesti haastavampaa. Tällöin verotuksen ei tulisi heikentää tällaisten hankkeiden kilpailukykyä suhteessa matalammilla vesialueilla oleviin hankkeisiin. Kannatamme jonkinlaisen syvyyškertoimen soveltamista verotuksessa.

Haluamme myös korostaa, että merituulivoimaloiden kiinteistöveron kohtuullistaminen maatuulivoiman tasolle parantaisi merkittävästi merituulivoimahankkeiden taloudellista kannattavuutta ja tekisi niiden toteuttamisesta nykytilanteeseen verrattuna realistisemmin mahdollisen. Ilman kiinteistöverouudistusta hankkeet uhkaavat jäädä toteutumatta.

7. Muita huomioita

Voitte tässä yhteydessä tuoda esille ehdotuksiin liittyviä muita huomioita.

Olemme sitoutuneita kehittämään merituulivoimaa Suomessa pitkäjänteisesti ja yhteistyössä viranomaisten, kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Haluamme olla mukana rakentamassa Suomesta johtavaa merituulivoiman tuotantoaluetta Itämeren alueella, ja uskomme, että avoin vuoropuhelu ja ennakoitava sääntely-ympäristö tukevat tätä tavoitetta.

Pidämme hallituksen esitystä tärkeänä askeleena kohti selkeämpää ja investointiystävällisempää sääntelyä. Esittämämme kehitysehdotusten tarkoituksena on vahvistaa Suomen kilpailukykyä entisestään ja varmistaa, että suunnitellut hankkeet etenevät tehokkaasti ja vastuullisesti.

Suomen ehdotus 35 %:n veropohjasta ja painotetusta keskimääräisestä kiinteistöveroprosentista on selvästi korkeampi kuin monissa kilpailijamaissa, joissa kiinteistövero ei peritä lainkaan merituulivoimaloista. Tämä voi heikentää Suomen suhteellista houkuttelevuutta, erityisesti suurten kansainvälisten sijoittajien silmissä, jotka vertailevat useita markkinoita rinnakkain.

Vaikka ehdotettu veromalli on askel oikeaan suuntaan, katsomme, että Suomen kilpailukykyyn vahvistamiseksi tarvitaan lisätoimia, joilla voidaan kompensoida verorasitusta merituulivoimahankkeissa.

1. Valtio voi tukea merituulivoimainvestointeja epäsuorasti osallistumalla kantaverkon, merellä sijaitsevien sähköasemien ja satamien kehittämiseen. Tämä vähentää hankkeiden kokonaiskustannuksia ja kompensoi osaltaan kiinteistöveron aiheuttamaa rasitusta. Tällainen malli on käytössä useissa johtavissa merituulimaissa kuten Tanskassa ja Alankomaissa. Suomessa vastaava malli voisi tarkoittaa esimerkiksi:

- o Fingridin tai valtion vastuuta merikaapeleiden rakentamisesta talousvyöhykkeeltä mantereelle.
- o Julkista rahoitusta merellä sijaitsevien liityntäasemien rakentamiseen.
- o Satamien kehittämistä huolto- ja rakentamisajan logistiikkaa varten.

Tällaiset toimet parantavat Suomen kilpailukykyä suhteessa muihin Euroopan maihin.

2. Valtio voi lanseerata merituulivoiman tuotantotuen (esim. €/MWh) tukemaan hankkeiden taloudellista kestävyyttä. Suomen kiinteistöveromalli merituulivoimalle on kansainvälisesti vertaillen poikkeuksellinen, sillä useimmissa johtavissa merituulimaissa (kuten Tanskassa, Alankomaissa ja Iso-Britanniassa) ei peritä kiinteistöveroakaan merituulivoimaloista. Näissä maissa investointien kannattavuutta ja ennakoitavuutta tuetaan sen sijaan tuotantopohjaisilla tukimalleilla, kuten kaksisuuntaisilla CfD-sopimuksilla (2-sided Contracts for Difference). Ehdotamme, että Suomi harkitsee vastaavaa mallia, jossa:

- o Sijoittajalle taataan vähimmäishinta tuotetulle sähkölle (ns. "strike price").
- o Jos markkinahinta jää alle tämän tason, valtio maksaa erotuksen.
- o Jos markkinahinta ylittää strike price -tason, sijoittaja maksaa erotuksen valtiolle.

Tämä malli vakauttaa tuottoja ja vähentää markkinariskiä, mikä on erityisen tärkeää pääomavaltaisissa ja pitkäkestoisissa merituulihankkeissa. Tällainen malli voisi kompensoida kiinteistöveron aiheuttamaa kustannusrasitusta ilman, että verotusta tarvitsee poistaa kokonaan, ja samalla se olisi linjassa muiden Euroopan johtavien merituulimaiden käytäntöjen kanssa.

3. Valtio voi taata osan hankkeen rahoituksesta, mikä alentaa lainan korkoa ja parantaa rahoituksen saatavuutta. Tämä on erityisen hyödyllistä suurissa, pääomavaltaisissa hankkeissa, joissa yksityinen rahoitus voi olla varovaista.

Näillä toimenpiteillä voidaan merkittävästi parantaa Suomen houkuttelevuutta merituulivoimainvestoinneille ja varmistaa, että verotus ei muodostu esteeksi vihreän siirtymän toteutumiselle. Kiitämme mahdollisuudesta antaa näkemyksemme luonnoksesta hallituksen esitykseksi ja olemme mielellämme käytettävissä jatkokeskusteluihin.

Vaahtera Anu
Skyborn Renewables Offshore Finland Oy